

Leonardo
een talentrijke school

LeoZine 100

Algemeen

- Alweer de laatste LeoZine van dit schooljaar. Tevens de laatste LeoZine van onze eindredacteur Jurgen. Bij deze Van Harte bedankt Jurgen!!!
- Wat hebben we ook weer een bijzondere schaak-events mogen meemaken. Dit onder leiding van meester Manuel. Soms realiseren we ons niet hoe bijzonder je inzet is Manuel. Ook jij van harte bedankt weer voor je inzet dit schooljaar.
- Het project Leonardo da Vinci en de Renaissance is afgesloten met een aantal kijkmomenten na school.
- In de OS: wat leer je van SORRY zeggen als het moet of afdwongen wordt? Misschien vraag je je af wat het verschil is tussen 'afdwingen' versus 'bij je punt blijven' of 'modellen'. Ook bij de laatste 2 oefen je wel degelijk druk uit op je kind. Waarom is die druk wel oké en afdwingen niet?
- De leerlingen krijgen weer een bijzondere huiswerkopdracht mee voor in de zomervakantie.
- De leerlingen die de overstap maken naar het voortgezet onderwijs wensen we veel plezier en groei toe. We hebben alle vertrouwen in jullie.

Inhoud

Algemeen	1
Tip	1
<i>MIDDENBOUW</i>	
Middenbouw Nieuws	2-3
<i>BOVENBOUW</i>	
Bovenbouw nieuws	4-6
<i>OS</i>	
Dwing jij je kind om sorry te zeggen	7-9

Colofon

Dit is een uitgave van
Leonardo-onderwijs Terneuzen
OBS De Meerpaal
Sloelaan 41
4535 ED Terneuzen
Tel. 0115 696 768
Directeur: Huub Mangnus
Coördinator: Magda Heitzman
Email: magdaheizman@ogperspecto.nl
Website: [Leonardo Terneuzen](http://Leonardo.Terneuzen)

Eindredactie: Jurgen Segers

TIP:

Bezoek ook onze website voor meer informatie en foto's:
<http://www.leonardoovl.nl/terneuzen>

Middenbouw Nieuws

Project Leonardo Da Vinci en de Renaissance.

Project opening

Het nieuwe project is twee weken geleden spectaculair geopend. De leerkrachten hebben voor de middenbouw en ook de bovenbouw een vorm van escape room gemaakt. Een soort black box. De bedoeling was dat ze door middel van puzzels en opdrachten, die met het project te maken hadden, drie cijfers verzamelden. Deze cijfers waren samen de code voor het openen van het cijferslot. Het cijferslot was bevestigd aan een doos en in de doos vonden ze het nieuwe project : Leonardo Da Vinci en de Renaissance . Deze vorm van openen van project was enorm motiverend en maakte ze al gelijk erg betrokken en nieuwsgierig. Voor herhaling vatbaar dus.

Openingsweek:

Deze week zijn we gestart met een mindmap. Wat weet ik al over het project? Wat is dus mijn voorkennis? Veel kinderen konden vrij weinig invullen en dit frustreerde. We hebben uitgelegd dat dit juist de bedoeling was. Hoe minder we bij de start weten, hoe meer we kunnen gaan leren! Deze week is ook de huiswerkopdracht meegegaan en hebben we de projectposter bekeken. Deze poster bevat veel vragen, informatie en onderwerpen rondom het projectthema. Dit is de leidraad voor ons project en hangt op in de klas.

Project week 2:

In deze week hebben we informatieve filmpjes gekeken . Wie was Leonardo en wat was de Renaissance? We hebben het gehad over verschillende verwerkingsvormen (muurkracht, keynote presentatie, muurkrant, tijdlijn ect.) en een verwerkingsvorm gekozen die past bij een te verwerken vraag. En we hebben onze naam in spiegelschrift geschreven, omdat Leonardo ook vaak in spiegelschrift schreef.

Project week 3:

Besproken wat Sfumato is, waarom de Mona Lisa zo bijzonder is en waarom de kunstwerken van Leonardo altijd zo bewonderd zijn. Ze hebben de originele Mona Lisa nagetekend en vervolgens een moderne Mona Lisa er naast gemaakt. Deze mochten ze helemaal zelf bedenken. De resultaten zijn erg mooi en heel verschillend ! Ze hebben ook een camera obscura gemaakt en geleerd wat perspectief is. Dit perspectief tekenen hebben ze ook zelf mogen uitproberen in de vorm van een tulpenveld of snelweg. Ook hebben we een eigen camera obscura gemaakt. Uw kind vertelt graag wat dit is!!

Middenbouw nieuws

Project week 4:

Er zijn 4 manieren waardoor vliegen lukt. Welke zijn dat, hoe werken ze? Hier hebben we door middel van een lesbrief aan gewerkt en ook veel zelf ondervonden en geëxperimenteerd. Verder hebben we vliegtuigjes gevouwen: welke werken wel en welke niet goed?

Ook hebben we een middag bruggen gebouwd met allerlei materiaal. Welke zijn stevig, welke niet? Wat is de Da Vinci brug?

Week 5:

In deze week staat het werken rondom symmetrie centraal, ook hebben de kinderen aan een werkboekje gewerkt over Da Vinci.

Week 6:

In week 6 gaat het over de natuur. We hebben een hele leuke en interessante gastles fotografie gehad. De kinderen zijn op pad gegaan in en om school om foto's vanuit verschillende perspectieven te maken. Ook leren ze naar de natuur te kijken en hoe je die kan gebruiken om een mooie foto te maken. De les ICT hebben we gebruikt om een mooie fotocollage hiervan te maken.

Afsluiting:

De ouders waren 2 middagen welkom om te komen kijken wat de kinderen allemaal hebben geleerd, gemaakt en gedaan.

Schaaktoernooi

7 juni heeft het schaaktoernooi in Hulst plaats gevonden. Dit was weer een groot succes. De winnaars van de 4 bijeenkomsten zijn bekend gemaakt en de prijzen zijn uitgedeeld. Alle kinderen hebben een medaille gekregen.

Bovenbouw Nieuws

Project Leonardo Da Vinci en de Renaissance

Spectaculaire opening Project opening Leonardo Da Vinci en de Renaissance

Het nieuwe project is een aantal weken geleden spectaculair geopend door middel van een heuse Escaperoom! De kinderen zijn in twee groepen aan de slag gegaan met het oplossen van puzzels en vraagstukken. Aan de hand van aanwijzingen, soms ook valse..., was het de bedoeling om de code van de iPad te kraken zodat deze zijn geheim zou prijsgeven: de naam van het nieuwe project!

Openingsweek:

In de openingsweek is ook de poster geïntroduceerd. Deze hebben ze in tweetallen bekeken. Opdracht hierbij was het opschrijven van een aantal zaken: wat weten we al en wat willen we leren en ontdekken? Aanvullend hebben we een uitzending van het Klokhuis bekeken.

Project week 2:

In deze week hebben de kinderen de huiswerkopdracht meegekregen: het maken van een Mona Lisa. Dit "schilderij" moeten ze thuis, volgens een aantal regels, maken en uiterlijk op maandag 17 juni weer inleveren. Ook hebben de kinderen een sonnet geschreven, een gedicht met 14 regels, een 'wending' en een zelfgekozen rijmschema. Als voorbeeld hebben we Petrarca genomen, een dichter uit 1300 die erg bedreven was in het schrijven van sonnetten. Ook zijn alle "zwarte" vragen (vragen over Leonardo Da Vinci) van de poster in deze week door de kinderen beantwoord. Ze kozen hierbij steeds voor de meest handige verwerkingsvorm.

Project week 3:

In week 3 hebben de kinderen geleerd wat perspectief is en hebben ze zelf een tekening mogen maken in perspectief. 1-, 2- en 3 puntperspectief. Dit was zeker niet makkelijk en ook nog oplopend in moeilijkheidsgraad. De camera obscura is in deze week ook aan bod geweest. Met wc- en keukenrolletjes hebben de kinderen er zelf één gemaakt.

Projectweek 4:

In week 4 hebben we verschillende uitvindingen van Leonardo besproken en bekeken en hebben we de vraag "Wat is volgens jou Leonardo's meest wonderbaarlijke uitvinding? En waarom?" samen besproken. Vervolgens mochten de kinderen in tweetallen zelf een uitvinding bedenken en uitwerken. Ze moesten eerst een doel bedenken en vervolgens een ontwerp maken. Eisen: duidelijke bouwtekening met afmetingen, voor-, zij en bovenaanzicht, materialenlijst (mag met materialen uit huidige tijd, maar denk wel aan de realiseerbaarheid), maak een schaalmodel indien mogelijk. Er zijn een paar bijzonder dingen voorbijgekomen. De opdracht was ook om hun uitvinding aan de man te brengen met een reclamefolder. Moest er nog iemand interesse hebben: er is een bijzondere viskar te koop voor slechts 100 euro en ook hebben we een 'zelfoplosbare rubicscube' in de aanbieding voor 65 euro!

Erg leuk was de opdracht waarin de kinderen de Leonardobrug stap voor stap mochten nabouwen! Dit was supermoeilijk, een echte uitdaging. We hebben in deze week ook een echte bouwmiddag georganiseerd. Met verschillende materialen zijn de kinderen aan de slag gegaan. Onder andere de echte metselsteentjes vonden de kinderen erg leuk om te doen. We hebben met fotobewerking de bouwsels in een andere achtergrond geplaatst. De resultaten zijn echt heel apart geworden.

Bovenbouw Nieuws

Projectweek 5:

Deze week stond in het teken van de De Codices (de geschriften) En hebben we nagedacht over o.a. deze vragen: Waarom heeft Leonardo voor zichzelf zoveel getekend? En opgeschreven? Wat leverde hem dat op? Waarom denk je dat hij in spiegelbeeld schreef? Wat kunnen we leren over Leonardo uit zijn geschriften? De kinderen mochten hun eigen naam in spiegelbeeld schrijven , op A4 met kroontjespen en Oost Indische inkt. En met wat theevlekken kreeg het papier na afloop ook nog een heuse perkament look! Ook is deze week de Renaissance (+/-1300-1600) vanuit verschillende onderwerpen bekeken. In een groepje is een muurkrant gemaakt over een van de volgende onderwerpen: beeldhouwkunst, architectuur, literatuur, filosofie, wetenschap en schilderkunst.

We hebben in deze week ook nog een interessante en boeiende gastles gehad over perspectief in de fotografie: :Kikker- vogel- en ooghoogte perspectief. De kinderen mochten na de nodige uitleg zelf aan de slag . Het was die dag prachtig weer dus we zijn met z'n allen naar de Kreek gelopen om mooie portretfoto's te maken met een natuurlijke en zonnige achtergrond. De hele klas was erg enthousiast en er zijn prachtige foto's gemaakt.

Projectweek 6:

In deze laatste projectweek stond de vitruvian man centraal en hebben de kinderen hun eigen vitruvian man (met foto's van zichzelf) gemaakt. Deze zijn erg mooi geworden!

Afsluiting:

De ouders zijn 2 middagen welkom geweest om te komen kijken wat de kinderen allemaal hebben geleerd, gemaakt en gedaan.

Bovenbouw Nieuws

Schaaktoernooi

7 juni heeft het schaaktoernooi in Hulst plaats gevonden. Dit was weer een groot succes. De winnaars van de 4 bijeenkomsten zijn bekend gemaakt en de prijzen zijn uitgedeeld. Alle kinderen hebben een medaille gekregen.

Dwing jij je kind om 'sorry' te zeggen?

(BRON: Marieke van der Zee)

Doel: verantwoordelijkheid nemen.

Achtergrond.

In mijn praktijk komt het onderwerp 'sorry zeggen' vaak aan de orde. Ouders kijken me soms verbaasd aan als ik bezwaar maak dat ze hun kinderen op strenge toon dwingen sorry te zeggen.

"Maar ze moeten toch leren dat schoppen niet mag?" vinden de ouders.

Ja dat moeten ze zeker, maar de vraag is hoe ze dat het beste leren.

Ik denk dat ze, als ze op strenge toon gedwongen worden om sorry te zeggen op het moment dat de stoom nog uit hun oren komt, juist leren om *geen* verantwoordelijkheid te nemen: je doet iets gemeens, zegt sorry, schuld afgekocht en klaar, op naar de volgende gemene actie. Sorry zeggen omdat het moet, als iemand nog in de 'vecht'-modus is, heeft voor mij geen enkele betekenis. Het zijn loze woorden.

Mijn doel is niet dat een kind "sorry" zegt. Mijn doel is dat kinderen zich bewust worden wat hun gedrag voor de ander betekent, dat ze erkennen als ze daarin iets kapot hebben gemaakt (materieel of relationeel) en dat ze verantwoordelijkheid nemen om dit te herstellen. Soms is een oprechte sorry voldoende, soms is er meer of iets anders nodig om recht te doen aan de situatie en soms moet de weg naar een oprechte sorry nog worden geplaveid. Daarover gaat deze blog.

Werkwijze:

Houd voldoende toezicht in risicovolle situaties om in te kunnen grijpen en in goede banen te leiden.

Als het toch misgaat:

Doe wat nodig is om de veiligheid te garanderen.

Pak bijvoorbeeld de stok af als iemand er een ander een mep mee wil verkopen. Let hierbij op een daadkrachtige *én* vriendelijke houding.

Doe wat nodig is om te kalmeren voordat je het gesprek aan gaat.

Bijvoorbeeld door ieder voor zich (weg uit elkaars nabijheid) tot bedaren te laten komen en iets voor zichzelf te laten doen. Dit geldt voor zowel je kind als jezelf.

Ga, als jullie voldoende zijn gekalmeerd, het gesprek aan.

Let ook nu op een vriendelijke en daadkrachtige toon en houding. Vermijd een strenge, belerende toon. Straal uit dat we allemaal fouten maken en dingen doen die we beter niet kunnen doen.

Benoem de feiten. Wees geïnteresseerd in wat er precies aan de hand is.

Erken de beleving/het perspectief van je kind, bied troost en geef je norm aan, schets de realiteit. Bijvoorbeeld:

- Jullie waren aan het voetballen en toen gaf je Joris een schop. Klopt dat?
- Ja, het is niet eerlijk, hij speelt hij vals.
- Ja, speelt hij vals?
- Ja. Ik stond voor, maar toen zei Joris dat mijn punt niet telde. En dat is niet eerlijk want mijn goal was wel gewoon goed. Hij kan er zelf helemaal niets van.
- Dus dat vond je niet eerlijk en toen werd je kwaad en gaf je hem een schop.
- Ja, net goed, eigen schuld, dikke bult.
- Ja, zo voelt dat hè als je kwaad bent. Zo voel ik me ook wel eens.
En toch is het niet oké om dan te schoppen. Dat kan anders. Je weet wel dat schoppen niet mag, hè, alleen lukte het nog niet op een andere manier, toch?
- Schoorvoetend "ja".

Soms duurt het even voordat een kind kan erkennen dat hij iets verkeerd heeft gedaan. Het is de schuld van de ander, of..... Sta dan langer stil bij het begrijpen en erkenning van zijn perspectief en kom daarna weer terug op je punt dat schoppen niet oké is

Nodig uit om te herstellen

Je hebt Joris pijn gedaan. Wat zou je kunnen doen waardoor Joris zich weer beter voelt?

Brainstorm mogelijkheden; bijvoorbeeld:

- sorry zeggen;
- iets aardigs zeggen;
- Joris uitnodigen voor een andere activiteit die meestal wel goed gaat;
- een tekening voor Joris maken;
- Joris iets geven waar hij blij mee is;
- koekjes bakken om iets fijns voor hem te doen;
-

Laat je kind één of meerdere uitkiezen, maak concreet en voer uit.

Weeg hierbij af of de herstelmaatregel in verhouding staat tot de 'schade'. Als iemand naar de dokter moet om gehecht te worden, is alleen iets aardigs zeggen misschien niet voldoende om het gevoel te hebben dat er recht is gedaan aan de situatie. Wat kan dan nog meer? Bedenk net zo lang oplossingen tot jullie iets gevonden hebben dat je kind bereid is te doen en dat ook volgens jou recht doet aan de ernst van de situatie.

Help je kind een drempel over.

Het vergt moed om je fout te erkennen en die te herstellen. In een rustig gesprek een herstelactie bedenken is makkelijker dan het ook daadwerkelijk te doen. Wees dus niet verbaasd als je kind zich, als puntje bij paaltje komt, alsnog verzet. Word niet boos. Gebruik geen dreigementen om de druk op te voeren, maar schakel over naar zijn beleving en blijf bij je punt.

Stel je hebt met je kind afgesproken dat hij na het eten even naar Joris toe gaat om sorry te zeggen. Maar na het eten maakt je kind geen aanstalten om te gaan:

- Het eten is voorbij. Tijd om even naar Joris te gaan.
 - Nee ik ga niet!
 - Best lastig hè om naar Joris toe te gaan en sorry te zeggen. Dat is normaal, dat hoort erbij. Als je het straks gedaan hebt voel je je beter.
 - Nou ik ga het toch echt niet doen hoor.
 - Nee, je hebt er echt helemaal geen zin in hè, en toch is dit even nodig. Kom schat, vind je het fijn als ik even met je mee ga? etc.
- Schakel zo vaak als nodig over tussen erkenning van zijn beleving naar bij je punt blijven. Geef niet op; blijf vriendelijk en ferm. Niet dreigen, niet boos worden maar vriendelijk en ferm herhalen en volhouden.

Model zo nodig het gewenste gedrag (doe voor, laat zien).

Neem zelf het voortouw in een herstel actie als je kind nog niet in staat is om zelf die stap te zetten. Pak bijvoorbeeld een jong kind bij de hand en ga samen sorry zeggen als hij nog niet alleen durft. Zie onder Tips en valkuilen als je wilt weten wat het verschil is met "eisen dat je kind sorry zegt" en modellen.

Benoem de feiten, geef je norm aan en leef voor dat je fouten herstelt. (je kind heeft Joris geschopt en dat mag niet want dat doet pijn) Let op een vriendelijke toon en houding. Je laat zien hoe je verantwoordelijkheid neemt. Het gaat niet om boete doen maar om erkennen dat het mis ging en je het dan weer goed maakt.

Tips en valkuilen

Misschien vraag je je af wat het verschil is tussen 'afdwingen' versus 'bij je punt blijven' of 'modellen'. Ook bij de laatste 2 oefen je wel degelijk druk uit op je kind. Waarom is die druk wel oké en afdwingen niet?

Wat ik onder 'afdwingen' versta, is als je op strenge toon gericht bent op conformeren. Je kind hoeft niet zelf na te denken. Een strenge toon roept bovendien vaak een 'vechten, vluchten, onderwerpen' reactie op in plaats van dat het iemand uitnodigt om zich open te stellen om te leren.

Bij 'bij je punt blijven' en 'modellen' ben je in contact met je kind. Je sluit aan op de beleving van je kind en loopt samen met hem op. Je wijst de weg, en steunt hem om de sprong te wagen. Geeft hem een duwtje in de rug.

Sommige ouders gaan ervan uit dat hun kind echt niet toe zal geven dat hij iets fout heeft gedaan. Realiseer je dat het moed vergt om fouten toe te geven en ze dat alleen zullen doen als ze zich veilig genoeg voelen; als ze geen straf of terechtwijzing verwachten. Let daarom heel bewust op je toon en houding en ga het gesprek pas aan als jullie gekalmeerd zijn. Straal je inderdaad uit dat we allemaal fouten maken en dat oké is of sluipt er toch een strenge, terechtwijzende toon in? Vraag je af hoe je kunt geruststellen en voor kunt leven dat fouten maken normaal is en je ervan kunt leren.

Als je de situatie ernstig genoeg vindt, neem dan geen genoegen met een weigering 'er niet meer over te willen praten'. Geef aan dat je het er hoe dan ook over wilt hebben; zo niet nu, wanneer dan wel? Als er geen andere, ook voor jou geschikte tijd wordt aangegeven, blijf dan zitten. "Ik houd van je, ik ga je geen straf geven, en ik ga niet weg voordat we hier goed over hebben kunnen praten".

Deze nieuwsbrief is een regelmatige uitgave van het Leonardo-onderwijs Terneuzen

Leonardo-onderwijs Terneuzen valt onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van Onderwijsgroep Perspecto, Postbus 4, 4570 AA Axel.

Website: www.onderwijsgroeperspecto.nl